

Redactiunea

se affia in

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.

scrisorile nefrancate nu se primescu
 citu numai de la correspondintii re-
 dacturii ai „Federatiunii.“ Scrisori
 nemime nu se publica. Articlii tra-
 si si nepublicati se voru arde si nu-
 mai la cerere espressa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune :

Pre trei lune 3 fl. v. a.
 Pre siesse lune 5 „ „ „
 Pre annulu intregu 10 „ „ „

Pentru Roman'a :

Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
 Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
 Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale
 pentru fiecare-care publicatiune sepa-
 ratu. In loculul deschisu 20 cr. de linia.
 Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare

de Prenumeratiune la diariulu

FEDERATIUNEA

Semestrulu II. Juliu—De-
cembre, 1874.

DDi prenumeranti a caroru prenu-
 meratiune espira cu finea lui Juniu, a.
 v. sunt rogati a-si reinnoi de tim-
 pu prenumeratiunea, assemene si do-
 ni d'a avé diariulu nostru sè bine-
 ca a se insinua pana la 1/13 Juliu,
 ca respectivii domni sè fia feriti
 de placerile irregularitatii intru pri-
 ma diariului, era administratiunea si
 d'ur'a de complicatiunile, cari pro-
 d'ur d'in intardiarea insinuatiunii.

DDi prenumeranti, cari remasese
 restantia cu pretulu, sunt rogati sè
 veniesca a-si refu catu mai currendu
 tecele, ca-ci administratiunea dia-
 ni intimpina mari greutati d'in caus'a
 madirei restantiilor.

Adress'a (numele, locuinti'a si post'a
 ma) sè ni-se communique legibilu si ac-
 curatu, ca sè se incungiuere ratecirea
 a ocolitur'a esemplariilor, ce totu
 un'a se intempla cu adrese gressite.
 Vechii prenumeranti voru face bine
 si adresele loru litografate pre-
 munitiunile posteli.

Pretulu a se vedé in frontispiciulu
 diului.

Redactiunea.

B.-Pest'a, 1 Iuliu 1874.

19 Juniu, 1874.

Asta-di se incepù in Camer'a depu-
 toru ung. desbaterea gener. a supr'a
 llei electorali, cu relle auspicio,
 ca chauvinismulu magiaru pare
 reversitu si sentiulu de dreptate si
 aleptiunea politica a stapaniloru.
 er'a boeresca adeca, nu affla in le-
 notariateloru publice alta ce-va de
 adatu, decatu chiaru numai §-ulu
 tivu la limba si prin urmare proie-
 are sè revina la noua desbatere si
 se pote intemplá, ca majoritatea
 rei, dicandu „mea culpa“ sè note
 in torrintele chauvinismulu, cu
 mai vertosu ca prin acest'a se
 castigá popularitatea de effinu pa-
 smu. Unu croatu renegatu, contele
 Kegleviciu merse cu cavalleris-
 seu chauvinisticu pana a propune
 ulu ruinei (camerei) boeresci des-
 carea legii de nationalitate! Aceste
 aspectele cu cari adastamu desba-
 si votarea legii electorali. Frumose
 te! Amicii uniunei Transilvaniei
 ngari'a se voru poté convinge acum,
 nus'au convinsu pana acum, despre
 tioniunile prea scumpiloru frati ma-
 a caroru intielleptiune politica
 se fi coboritu in turecii cisme-
 impintenate, ca-ci in fine zam'a
 sarata, sarbeda, cum va fi, totu ei
 se o bez. Sè nu credia magiaru
 potu peccatu nepuniti in contr'a
 citatii, a civilizatiunii si a spiritulu
 ulu, care este mai potinte decatu
 rugin'a Asiei intrege.

Mai nainte d'a se incepe discussi-
 a gener. dep. rom. D. Petru Nemesiu
 a confundá pre guvernul si majo-
 rea cea impetrata a camerei presentá

unu proiectu de resolutiune, prin care
 cere a se indrumá guvernulu ca se sub-
 sterna camerei tablele de contributiune
 d'in Transilvani'a spre a se vedé misiel-
 letatea chauvinistica magiara in tota
 goletatea ei, apoi lumea sè judece a sup-
 r'a nedireptatii stapaniloru iniqui. Vo-
 mu vedé pertracta-se-va acesta propu-
 nere seau ba? Noi prognosticamu de
 acum ca se voru face felu de felu de
 esceptiuni, ba ca nu mai este timpu ba
 ca suntemu destulu de informati, etc. si
 voru fini cu inlaturarea resolutiunii carea
 primindu-se, rusinea tergului ar ajunge
 nasulu cellu scortiosu allu chauvinisti-
 loru magiari.

Primulu oratore in contr'a proie-
 ctulu de lege vorbi D. Mociari, capaci-
 tate destinsa a oppositiunii democra-
 tice si a camerei preste totu, arretandu
 cu agerimea nintii salle tote defectele
 legii precum si injustiti'a ce se comitte
 permanentu facia cu Transilvani'a. Din-
 sulu annunciá ca va luptá si la desbaterea
 speciale spre a se indreptá, de se pote,
 acesta lege, conformu cerintieloru seclu-
 lui progressante.

Dupa d'insulu immediatu 20. depu-
 tati d'in oppositiune presentara unu
 proiectu de resolutiune cerendu, ca no-
 vell'a electorale sè se relege la comis-
 siunea centrale unde sè se formuleze de
 nou pre bas'a votulu universale. Bietii
 optimisti! par' ca n'ar cunosce sufletulu
 de mameluci allu majoritatii governa-
 mentale care nu pote mistul neci dispu-
 sitiunile legii d'in 48. ca excessivu libe-
 rale, d'apoi inca votulu universale!
 tota lighion'a mameluciloru ar turbá,
 ca si purdeii faraoniti de cummineca-
 tur'a cea de hereanu a lui popa spicu.
 Vai de lume! cum se pote vor-
 bi de votu universale fara a se nem-
 ci d'intr'odata nedrept'a suprema-
 tfa a stapaniloru suverani? Dieu ne
 miramu, ca cei 20 deputati, getu begetu
 magiari (spre onorea loru!) au cutedi-
 atu a face assemene proiectu de resolu-
 tiune. Caus'a, de nu se temu, este nu-
 mai si numai poterea ce li-o dá etern'a
 direptate, ce nu porta frica neci de ma-
 meluci, neci de chauvinisti. Ddiu sè
 ajute direptatii si sè bata iniquitatea.

Appellu,

Catra tote reuniunile invetiatoresci romane
d'in tierra.

Resultate mari nu se potu altu-
 mintre ajunge decatu prin concentrarea
 poteriloru. — Adevverulu acestu-a e cu-
 noscutu si practisatu de multu, dar'
 nici candu intr'o mesura atatu de mare
 ca in dillele nostre, candu vedemu reu-
 niuniile cu diferite scopuri resarindu ca
 buretii dupa ploie. Fia-care di ni aduce
 scire despre infintiarea unei seu altei
 reuniuni; intre scirile aceste sunt unele
 imbucurorie si pentru noi romanii,
 ca-ci elle ni spunu, ca „romanulu s'a
 desceptatu,“ si se misca puternicu pre
 langa tota vitregimea tempulu pre ter-
 renulu educatiunii si culturai poporale.

La cugetulu, ca ce va poté face
 acestu poporu pre terrenulu acestu-a cu
 perseveranti'a-i innascuta, cu care a
 induratu adversitatile atatoru secle, mi
 tremura anim'a de buccuria.

Sub impressiunea a buccuriei acestei-a
 inainte sentite singuru la cugetulu, ca
 natiunea romana e pre cea mai drepta
 calle sè ajunga a fi, precum a fostu ode-

niora, respectata de intrega lumea, strig-
 gu: Susu! fratiloru invetiatori romani
 d'illerii natiunii, sè nu lassamu ca sè
 adorma in poporulu nostru miscamen-
 tulu acestu salutariu, produsu cu atá-
 t'a sudore prin cei mai demni fii ai na-
 tiunii, ci din contra, concentrandu-ni
 poterile sè-i damu unu aventu mai
 mare, mai puternicu care sè fia in stare
 a restorna tote obstacolele, care i-s'aru
 poté ivi in calle.

Ce sè facemu dara? me voru intrebá
 unii.

Inainte de tote sè ne unimu, frati-
 loru!

E bine, dar' noi avemu reuniuni in-
 vetiatoresci; cum sè ne mai unimu?
 voru dice altii.

Reuniuni invetiatoresci avemu, de
 si nu atate-a, cate ar trebui sè avemu,
 dar' avemu; reuniunile nostre lucra, de
 si nu tote cu destulla energia, dar' elle
 lucra si facu atát'a catu — si asié cum
 — potu: resultatulu totalu allu activi-
 tatii reuniuniloru nostre inse este forte
 neinsemnatu; daca amu voi sè fimu
 sinceri, amu poté dice, ca e aprópe
 nullu.

Ce e caus'a acestei aparitiuni
 triste?

Aceea, ca reuniunile nostre nu lu-
 cra si nu facu passii necessari in solida-
 ritate, ba nici si-communicatiunile
 una-alteia. Cum le aru si poté face
 aceste, candu un'a nu scie despre essis-
 tinti'a celei-lalte?!

Ce sè facemu dara, ca sè fia bine?

Respunsulu la intrebarea acest'a
 dupa celle insirate nu póte fi altulu, de-
 catu ca: sè unimu reuniunile nostre
 cellu pucinu intr'atát'a, ca aceste sè
 ste in corespondintia la olalta si sè-si
 communique cellu pucinu acelle decisiuni,
 cari pretindu procedere solidaria.

Acest'a unire a avutu-o „Reuniu-
 nea Invetiatoriloru Romani Selagieni“
 inainte ochiloru, candu, cu ocasiunea
 adunarii salle generali, tenuu in Tasi-
 nadu-Sarvadu la 15/3 Maiu a. c., addu-
 candu unele decisiuni de interessu ge-
 neralu a decissu a se comunicá aceste-a
 totoruru reuniuniloru invetiatoresci ro-
 mane cerendu-li spriginirea resp. invi-
 tandu-le a face assemene passii la locu-
 rile mai inalte alle loru.

Atatu dar' ca sè incete in interessulu
 culturai poporale si allu nostru propriu
 anomali'a de pan'acuma; ca reuniunile
 invetiatoresci romane nu sunt nici intr'o
 legatura la olalta, ca un'a nu scie ni-
 mica despre decisiunile si activitate, ba
 chiaru nici despre essistinti'a ei; catu si
 spre a poté essecutá ordinatiunea susa-
 mintita a „Reuniunei Invetiatoriloru Ro-
 mani Selagieni“: veniu a me rogá cu
 tota onorea presiedintieloru totoruru
 reuniuniloru invetiatoresci romane d'in
 tierra — speru, ca nimene nu va face
 deosebirea de „unitu“ seu „neumitu“ —
 ca sè binevoiesca a publicá prin foile
 natiunale:

1. Numele reuniunei loru.
2. Numele presiedintelui si subpre-
 siedintelui ei.
3. Orasiulu seu comun'a unde lo-
 cuiescu acesti-a si — eventualminte —
 post'a ultima.

Mi-ieu onorea a face inceputulu eu.
 In Silvania (Selagiu) susta:

1. Reuniunea Invetiatoriloru Roma-
 ni Selagieni.“
2. Presiedintele ei e Rdiss. D. Vi-
 cariu allu Silvaniei Alimpu Bar-

boloviciu cu locuinti'a in Símleulu
 Silvaniei (Szilágy-Somlyó.)

3. Subpresiedintele ei e subscrisulu
 cu locuinti'a in Zelau (Zilah.) *)
 Zelau, Juniu a 29. a. 1874.

Gavrilu Triffu,
 subpresiedinte allu R. I. R.
 S. si'prof. ord. de prep.

Memorandulu

preutimei gr. cat. romane d'in archidiacono-
 natulu Satumariului, substernatu Pr. SSalle
 Parintelui Episcopu allu diecesei Oradane,
 Ionu Olteanu.

Prea Santite Domnule Episcopu!
 Pregratosu Parinte!

Candu d'in darulu lui Domnedieu si
 grat'a stului scaunu Apostolicu ascinsesi pre
 scaunulu eppescu de Oradea-Mare, clerulu
 diecesanu fu petrunsu de buccuria care in
 diverse moduri s'a manifestatu d'in una
 margine a diecesei pana in ceallalta, si ca-
 rei-a ei acum pin acesta preumilita scriessore
 preutimea d'in acestu archidiaconatu gra-
 besce a-i d'a espressionea sincera. Ne amu
 buccuratu pentru-ca, de si starea diecesei
 nostre in comparatiune cu celalalte diecese
 sorori in unele privintie e mai favoritoria,
 totu-si atatu santele canone catu si spiritulu
 tempulu de progressare, ferticirea clerulu si
 a poporulu d'in diecesa, pretindu imperiosu
 si aici unele reforme, reactivarea unor
 drepturi nepracticcate si chiaru vindecarea
 unor gravamine, ce cu tempulu de multe
 ori ne observate, s'au veritu in organis-
 mulu acestei diecesei. Inse trecutulu d'apropo
 energi'a, iubirea demonstrata facia de cleru
 si poporu, intiellept'a tactica, zelulu aposto-
 licu si in urma nobil'a anima a Pr. S.
 Vostre, ne indreptatescu a pune multa spe-
 rantia si a avé incredere in Pr. S. V.

Nu voimu noi a analysá trecutulu, neci
 a essaminá faptele Inaltiloru Predecessori ai
 Pr. S. Vostre de pia adducere aminte; ca-
 ci si ei si-au iubitu clerulu si poporulu; au
 ostentitu si au sacrificatu multu pentru feri-
 cirea atatu eterna catu si temporaria a loru,
 dar lumea progressedia continuu, si ce nu au
 potutu seu nu au avutu tempu d'a implini
 ei, a remasu se faca demnii loru successoru,
 intre cari clerulu si poporulu diecesanu are
 buccuria in presentu d'a Ve avé pre Pr. S. V.
 Ecce dara ce dorimu, ce speramu si
 pentru a caroru-a realizare avemu cutediare
 a rogá pre Pr. S. V.

1. Pre temeulu credintei intru un'a,
 santa, ecumenica si apostolica beserica, cle-
 rulu archidiaconatulu acestu-a si credemu
 cu noi toti fiii diecesei dorescu reactivarea
 soboreloru (synodeloru) diecesane, in cari
 conformu datinei besericei resaritene sè par-
 ticipe credintiosii mireni, si in cari pertract-
 andu-se cestiunile ce cadu in competinti'a
 synodeloru diecesane, adducundu-se statute
 salutarie s'ar promové in mesura considera-
 bila bunastarea si fericirea diecesei. Din
 care causa insu-si conciliulu Tridentinu
 oblega pre Eppi a convocá in totu annulu
 synodu diecesanu: „Synodi quoque diecesane
 quotannis celebrentur, nisi rationabilis
 caus'a excuset“ (Sess. XXIV, c. 2.) Era
 folosulu synodeloru diecesane lu-esprime
 stulu Leone cellu mare ep. 6. c. 5. dicandu:
 „Melius omnis culpa vitabitur, si inter sa-
 cerdotes Domini, collatio frequentior habeat-
 ur, et emendationi pariter et charitati plu-
 rimum prestat adunata societas.“

*) Rogu pre DD. Redactori ai totoruru
 diuariloru romane, sè binevoiesca a repro-
 ducé in interessulu causei bune acestu ap-
 pelli in diuariele loru, era la tempulu seu
 comunicandu datele.

In convocandul synodu diecesanu amu dori să se pertracte în specie cam următoriele cauze: a) statorirea definitivă a administrației și manipularii fondurilor diecesane, b) ratiociniul public din partea administrației fondurilor indicate; căci anume: scimă atâta că diecea noastră, respectiv clerul diecesei noastre are una avuție foarte considerabilă în fondurile diecesane, dar cu toate că acele fonduri s'au infintiat în mare parte din banii conforți de cleru, — nu scimă care fondul din căta summa stă, cum se administredia, ce procentu annualu are? Nu scimă câți participa d'în acele fonduri și că creșce ore în anumita proporțiune și pensiunea respectivilor participanti? Cu unu cuvintu fondurile noastre diecesane s'au administratu pan'acum în secretu, nu ni s'au datu neci candu informațiuni despre acelele va să dăca: clerului curatu nu i s'a facutu pan'acum ceea ce i-compete după dreptu a avé, adeca încai cunoscutia despre starea și manipularia avuției sale. c) revederea și la casu de necesitate reformarea ori chiaru abrogarea unor statute diecesane, cari parte nu mai correspondu cerințelor timpului modernu, parte sunt contrarie cu insuși dreptatea, — precum d. e. neegală participare a vedvelor și orfanilor preutiesci d'în fondurile respective, precum și statutulu d'în vigore în privința casatoriei preutilor cu fete mirene seau și de preutu inse d'în alta diecesă; asiă și institutiunea straina a essamenului prosinodal, etc. d) rehabilitarea forurilor protopopesi, essistinte după dreptulu bisericesci și reactivitate în archidiecesă; e) arondarea noua mai accomodata impregiarilor topo-si geografice a districtelor seau tractelor protopopesi, în unele districte fiindu pan'acum administrațiunea foarte grea. f) instituirea și eventualmente imultirea archidiconatelor afara de gremulu capitulului; g) detiermurirea annuali beneficiilor bisericesci, cu începutulu lunii Septemre, ca nou dispusii parochi, de cu bunu tempu să si-pota începe economiă rurală; precum și adducerea unni statutu anumitu chiaru și lamuritu cu privire la împartirea veniturilor parochiali între antecessoru și successoru în parochia, ca asiă să se curme disputele și neplacerele provenite d'acici. h) stabilirea timpului de posesiunea beneficiilor par. prin familiile preutilor repausați pana la închierea annuali în care se va intemplă mortea, precum, pentru evitarea neintellegerilor ce provinu adese d'în împartirea beneficiilor, assediarea de preuti noui în eventualile parochi vacanti numai cu începutulu annuali de beneficiu, afara de casulu, unde repausandu preutul nu ar remanē veduva seau orfani.

2. Dorim și sperăm îmbunătățirea subsistintei precarie preutilor și a cantori-inventatorilor, ceea ce — după a noastră modesta opiniune s'ar poté ajunge: a) prin mediolocirea auctei de congrua; b) prin contragerea (reducere prin incorporare) parochielor mai mice și mai reu dotate într'un'a, c) prin introducerea unei scheme correspondentoria cerințelor timpului și valorii moderne a banilor; d) prin ordinațiunea a se solvi contribuțiunea pamenturilor appartienetorie beneficiilor bisericesci și ecivilentului d'în capele bisericeilor respective, cu atâtu mai vortosu, că venitul acellorua e computatu în soluțiunea fugelor.

3. Fiindu-că în parochie din archidiaconatulu Satumariului congrua parochiala is rare locuri trece de la 60—160 fl. v. a. la annu și proventulu clerului în acele parochie lu-facu mai cu sema competintiele de lucru implinite prin poporenă: sistemisarea acestora competintie e de un'a necesitate urgenta, cu cătu unume congregatiunea comitatului Satumariu în sediti'a sa d'în 26. Fauru Nr. 15. addusse decisiune prin care tindea a tienne în vigore schem'a infintiată la an. 1756 prin oppulu d'atunci allu Moncastrului Emmannilu Oleavszky, care schema s'a approbatu prin locurile mai inalta după ceea în mai multe ronduri, anume în an. 1802, 1806, 1836, 1856, 1843, 1860 (prin sect. de Locut. oradana în 30. Juniu, Nr. 5827 carea inse nu numai că nu correspondu cerințelor timpului și valorii banilor dar neci scimă să fia fostu cu rigore în usu, ba chiaru se addusera de la locurile inalte decisiuni în contra decisiunilor acellorua-si

anume: în 23 Apr. 1853, Nr. 1544/1354, în carea valorea valutata se aredica la cuantitate de argintu; Apr. 25 1863 Nr. 24. în cauz'a Vezendanilor; 1870, Nr. 18713 în cauz'a Tatarescenilor; apoi Ven. Ord. dice, ca cellu mai competinte în cauz'a acest'a prin decisiunile sale, ce se allatura aci tote cu tota onorea sub 1, 2, 3, 4. Ba, binejudecata schem'a aceea e chiaru batujocura remuneratiunii ostenelelor preutimei; dreptu-ce cu fiesca devotiune ceremu attentiu-ne Pr. S. V. la schem'a din seclulu trecut, carea inelytulu comitatu allu Satumariului fâra a fi competentu spre aceea, voiesce a o sustiené per vim et fortia, prin organelo sale, și care fiindu deja publicata în totu comitatulu a și produsu fruptele relle, frecari și certe între poporu și preutime; deci d'în acestu incidentu grabimă a susterne cu tota onorea proiectulu de schema de sub A), unde competintiele de după usulu de pana acum, precum și proiectulu relativu, ce amu dori a se stabill și intruduce în întreaga dieces'a.

4. În legatara cu acest'a nu potemu retacé neci parerile acellor confrati cari, pe baza principiului canonic „beneficiu datur propter officium“ aru dori să se introduca și la noi asiă numita lectica (agybér) după care și incuilinii, essarendatorii de case fâra pamentu precum și sierbitorii conventiunati ar avé a prestá lecticaliele conformu usului de panacum; seau daca prevederea Pr. S. Vostre ar affá mai cu calle a tienne prestatiunea solvinda după fondu, atunci amu dori să se valideze resolutiunea Locutiuntiei reg. data în cauz'a Vezendanilor și intarita și prin inelytulu comitatu allu Satumariului. După modest'a parere a unoru-a ar mai fi cu scopu daca Pr. S. V. v'ati îndurá atunci candu ar fi vacanta cutare parochia a rescii prin o deputatiune anumita proventele parochiali și la casulu nesufficiintiei, — numai atunci a tramitte preutu în statiunile vacante daca după prevederea Pr. S. Vostre proventulu s'ar întocmi asiă, ca unu preutu amesuratu starei sale să pota trai; căci formulandu-se astfel, conventiuni cu credinciosii, s'ar urmă totu odata și ingerinti'a de ori ce amestecu strainu.

5. Unu lucru, care inca ar conferi în cătu-va la ameliorarea subsistintei preutilor și contori-docentilor ar fi în cătu ar fi cu potintia segregarea competintilor de padure a acestora beneficiati de cea comunala unde aceea competintia e data întrunu masa cu a comuneei; asemenea și sterpirea pamenturilor parochiali și cantoralii, unde cu ocasiunea commassarilor pre sem'a beneficiatilor mai multe jugere de pamentu pline de tufe și de radeșine, a caroru sterpire ar costá pre respectivii beneficiati, — înainte de a luá fruptu d'în pamentele sterpinde, — sute de florinti.

6. „Deducerea synoptica a administrarei peculielor bisericesci,“ care e în vigore în dieces'a acest'a, inca ar fi de doritu a se revedé și în unele puncte a-se reformá conformu cerințelor timpului.

7. Pentru a da ore-si care aventu infloresci instructiunii populari o forte de doritu a eluorá unu statutu de asociare și impintinare a inventatorilor populari.

Era'dnii protopopi ca inspectori districtuali, să fia indatorati a cercetá tote scolele districtuali cellu pucinu câte de 4 ori pre annu și pentru acest'a și alte lucruri și greutati impreunate cu officiu pescu să li se mediocesca aucta de 100 fl. la annu; precum se face și în dieces'a Muncaciului, unde ppii capeta titulu officii o remuneratiune anumita.

8. Crescandu-se clericii diecesani pre la seminarie straine, unde nu invetia numai cu defectu ritulu și tipiculu bisericesci, credemă a esprime dorinti'a întregii diecesae de a se infintia unu seminaru teologicu diecesanu, în care să se creșce și instrue teologii diecesani prin professori diecesani.

9. Îmbunătățirea starei gimnasiului de Beiusiu.

10. Infintierea unei tipografii diecesane, în care s'aru poté tipari cerculariele, matriculele și alte formularie, recerute în administrarea mai inalta și mai inferioara bisericesca, pentru cari să se solvésca tassa cadienda d'în cassele bisericeilor respective. În acea tipografia s'ar poté edá și o foia

diecesana cu contienutu bisericescu pre cum „Amvonulu“ primitu cu tota placerea din partea preutimei și publicului.

11. În multe locuri posesorii d'alte confessiuni constringu pre sierbitorii loru gc. în dille de serbatorile nostre și în dominece la lucruri strepetose, acestu reu inca pretinde vindecare.

12. Fondulu religiunii neavendu obligatiune facia de cladirea bisericeilor și altor eppartientie ecclesiali d'în acestu cotu: amu dori ca după potintia să se mediolocésca succursu d'în fondulu religiunii și eventualmente d'în fondulu diecesanu destinatulu pentru acestu scopu, cellu pucinu pentru ecclesie unde nu e prospectu d'a se poté edificá de currendu biserice și alte olate noue.

13. În urma sperâmă, că preutii diecesani, după pozițiunea lor seau impinsi de impregiarari esserendu-si drepturile lor cetatiensesci, — nu voru fi persecutati seau trassi la respundere pentru convingerile seú declaratiunile lor politice, precum nu sunt neci altii de alte confessiuni . . . etc.

Sperandu etc. remanem etc. Ai Pr. S. Vostre.

Datu în Satumare, 6. Maiu, 1874.

Pentru conferinti'a:
Gavrilu Lazaru de Porcarieti,
notariu ad hoc allu conf.

Camer'a deputatiloru Ungariei.

Sediti'a de la 24. Juniu 1874.

Presiedinte: Perozel. Notari: Wächter Széll și Beóthy. — Din partea gov. min. Ghyczy, Szapáry, Pauler, Szende, Trefort și Bartal.

După autenticarea protocollului sedit. prec. min. Bartal respunde la interpellatiunea lui Horn, facuta pentru a provisionarea armatei. Instruerea militiei — dice ministrulu — se tienne eschisivu de ressortulu ministrului commune de resb., ba ministrului ung. nu i-se dá ocasiune a-si intrabuintiá influinti'a sa. În cauz'a acest'a numai delegatiunile si-potu efectui influinti'a, ministrulu competinte numai atunci are influinti'a intermediatoria, daca reprezentantii industriei lu-roga pentru spriginire. — Delegatiunile facura totu ce erá possibile era încatu pentru promisiunea ministr. com. de resb. min. Bartal promitte că va face toti passii pentru assecurarea intereselor industriei magiare.

Horn si-sprime dorerea, că gov. ung. nu-si potú efectui influinti'a la min. com. de resb. — Dar va acceptá, ca ministrulu Bartal să faca totu ce este possibile în cauz'a acest'a— conformu promisiunii sale. — Atátu interpellantele cătu și Camer'a ieu a cunoscutia responsulu ministrului.

D. Horváth presenta petitiune industria iloru d'în urbea Kecskemét, pentru desfiintierea camerelor de commerciu și industria.

Se transpune la comis. de petitiuni.

Körmeny întreba pre min. culteloru și instr. publ. vre să modifice ordinațiunea sa data în 19. Maiu an. c. sub n. 12,917 pentru reorganizarea academiilor și liceelor de sub dispușiunea directa a gov. — în care este spussu, că essamele de statutu numai la acele academie se pota face, cari sunt constituite după regulamentul ancessatu ordinațiunii? Mai departe, ca să nu fia illusoriu dreptulu protestantilor prin care „rationem, normam et ordinem docendi et quae discendi ordinare“ este reservalu loru în § 97. art. de lege XXVI. prin urmare și activitatea comisiunilor assaminatorie le essamele de statutu în academiile loru si să nu se sistedie definitivu, precum ar urmă conformu dispușiunii amintite vetematoria de lege.

Se va comunicá cu ministrulu cult. și instr. publ.

Punendu-se la votu proiept. de resol presentatu de Horánszky, camer'a lu-respinge cu 130 voturi contra 122, și primemesce propunerea lui Dálnoky. (A se vedé nrulu prec.)

Urméza desbaterea proieptulu de lege despre incompatibilitate.

Refer. comis. centr. L. Horváth motivéza crearea legii de incompatibilitate, care tinde a garantá independenti'a depu-

tilor, cu tote că d'fariete dietei dovedese că deputatii cari au statutu în relatiune mediate, ori imediate cu guvernulu, și sciatu pastrá independenti'a (Miscare). Nimene nu pote contestá adevêrulu, că independenti'a personala nu consta în pozițiune ci în caracterulu omului.

Scopulu comisiunii centr. a fostu, deputatulu să nu venia în posesiunea d'asilitu se allega între detorinti'a și detorinti'a Proieptulu correspondu scopulu acestulu deci lu recumenda.

Helpy multimesce partitei guvernamentale adeca majoritatii, că s'au invoitut fine la infintierea legii, un'a i-pare reu, nu s'au addusu mai nainte. Primesce proieptulu de basa desbaterii speciale assemeele.

Bobory saluta proieptulu, și lu-mesce pentru desbateria speciale.

E. Simonyi facia de assertiunile ferintelui observa, că cauz'a adducerei este necesitate, ce fi semtita de insa partita guvern. — Dar nu voiesce a remaná, ci primemesce proieptulu de basa desbaterii spec.

A. Lázár se provoca la cuvintele Deacu, care inca la 1868 recunoscesse legea de incompatibilitate.

G. Kégl nu primemesce proieptulu, că prin trinsulu crede a se restringe dreptulu electoralu. — Cestiunea incompatibilitate s'a pertractatu în tote parlamentele Europei dar nicaiurea n'a fostu deslegata întrun modu justu, seú n'au ajunsu la rezultat doritu.

Justh se mira cum partit'a d'în tinde la stergerea dispușiunii cellei salutarie d'în 48. — Nu primemesce proieptulu pentru că în fine numai acellu-a va fi deputatu care nu pote subsiste în altu modu (Harta). Cătu pentru acellu punctu formulatu Ugronu și adoptatu de comisiune că deputatii a caroru diurne sunt secestrate siliti a-si depune mandatulu oratorele die ca prin acest'a se prostituesce numai camer'ă pentru-că nu pote fi permisu nimeni, dependu de la ministrulu de finantie, pe la cellu mai de pre urma judanu, a se tinge de proprietatea deputatului. (Harta).

D. Irányi reflectandu la observatiunile lui Justh, enuncia, că ellu nu este multumitu neci cu legile d'în 1848, dar atunci trecura 26 anni, și oratorele s'au suitu a înaintá. — La assertiunea lui Kégl că în camera nu ar essiste neci unu deputatu cu deplina independentia morala, pe tr'u că toti sunt suppusi disciplinei de partita — observa că assertiunea acest'a are valoare decâtu numai pentru deputatii din partit'a dreapta; oratorele inse partit'a sa nu sunt obligati decâtu numai la program'a data allegatorilor. — Primemesce proieptulu pentru desbateria speciala.

Érkövy insrandu dispușiuniile introdusse pentru independenti'a deputatilor dice: numai acellu-a este independent care e condussu de firmitatea caracterulu de onestate, apoi dechiara că nu cunose totu parlamentulu deputatu mai independent decâtu pre sine (Miscare în stang). Cătu pentru disciplin'a de partita, oratoru observa, că guvernulu parlamentariu și partit'a sa sunt gemenii siamiti, cari nu pota despartí. — Partita fâra disciplin'a continua ellu — nu se pote cugetá. Si t'ar si sunt de acei-a, cari timbréza de detoritori pre deputatii-functionari, numai, pentru-că siedu pre banculele partitei drepte (Miscare în stang'a). — Acesta este injustia, ce oratorele o respinge cu dispre. Dar legea despre incompatibilitate nu se aplica nicaiurea cu rigore și i-ar place d'adaca camer'a si-ar tienne înaintea ochilor diss'a lui Rochefaucauld, că în politica nu ajunge la tiente, nu este gressiel'a mai mare, ci, a trece preste ea. — De parerei lui nu trebuie restrinsu dreptulu allegatorilor, ei să allega pre cine voiesce. De altmintrea primemesce cu placere proieptulu. (Aprobare. Voci: Se votám.)

Punendu-se la votu, camer'a primemesce proieptulu de lege de basa desbaterii speciale carea se si începe §. 1. Deputatulu die nu pote avé funcțiune, ce depinde de candidarea guvernului, a coronei seú ganelor guvernului, și este impreunatu l'efa seú onorariu. Se escep: a) ministrii b) secretarii de statutu, seú substitutiile

ectorii institutelor regnicolare d'in ca-
d) presedintele, vpres. si membri
alui edilitatii publice, e) membri con-
de instructiune si sanitariu, f) profesori
la universitate si politehnica d'in
a, g) comissarii, delegatii, insarcinatii,
insarcinarea loru are caracteru tam-
si nu e impreunata cu léfa, si daca
activitate a loru nu tiene mai multu
nu annu.

Irányi: La inceputu eram de aceea,
si si pre ministrii se-i lassamu, de
dependu de la denumirea coronei. Dar
ce ministrii aru remané totdeun'a in
itate, si nu aru avé occasiune de a-si
faptele loru, si partit'a loru parla-
ria aru remané fara capu — ei se
fi deputati. Pusetiunea secretariloru de
e in compatibila cu cea de deputatu,
u ca administratiunea publ. suffere
duplicea loru occupatiune: ca depu-
si functionari. Cátu pentru directorii
telor regnicolare si professorii de la
rsitate, cu tote ca, ce e dreptu, sunt
ovibili, nu sunt inse assecurati prin le-
prin urmare pusetiunea loru inca e in-
atibila cu mandatulu de deputatu; éra
edintele si vpresedintele edilitatii publ.
ca primescu léfa de la guvernul, nu se
numerá' între cei excepti. — A fara
ceste consideratiuni, oratorele nu se
invol ca guvernului se i-se dee pod-
d'a trimite pre cutare deputatu toto-
functionariu, adeca organu allu seu cu
una missiune in provincia. Exceptiue-
le-ar dori in modulu urmatoriu:
Sé fia scutiti de la regu'a gen. a) mi-
b) membri consiliului edilitatii publ.
capitula, cu exceptiunea presiedintului si
pres., d) comissarii, delegatii (emissii)
insarcinarea loru este de unu caracte-
temporalu, nu este impreunata cu so-
ne regulate si nu se estinde preste trei

Paczolay: Me miru ca la discussiu-
acestei legi nu este de facia neci unu
statu d'in Croati'a, si eu ceru se se con-
eze acesta improgiurare, ca nu cum-va
urma se dee ansa la obiectiuni, ca depu-
croati n'au fostu invitati.

Presiedintele spune ca deputatii
si nu primescu alta invitare, decátu ce
escu si deputatii din Ungari'a (Apro-
). Dar dupa-ce de multe ori sunt atari
de la acaroru desbateri ei nu partici-
— au datin'a a se informá totdeun'a
alle privata despre lucrurile mai mo-
se. Asiá si in casulu acestu-a sunt
mati pre calle privata, ca proiectulu
e incompatibilitatea este pussu la or-
dillei, si ca mai multi d'in ei sunt
cia.

Csernátony nu este de una parere
si-a, cari nu voru ca ministrii sé fia
ati; in cátu pentru punctulu d'in urma
se teme, ca nu cum-va delegatii guver-
né se immultiesca sub titluri diferite,
pentru secretarii de statu are observa-
ca din intregu ministeriulu sé fia de-
tu numai unu secretariu. Éra directorii
telor regn. precum professorii de la
rsitate ellu doresce ca se pota fi deputati.
Bobory doresce ca secretarii de statu
eschiasi de la deputatfa. Primesce pro-
rea lu Irányi.

Madarász procede din acellu punctu de
re, ca acei-a, cari primescu subventiune
nt denumiti de cátra Corona, dupa prin-
la constitutionalu nu se potu controlá
me insi si — asiá dara neci ministrii
potu fi membrii camerei. Dorcesc tote
siunile sé se lasse a fara.

C. Tisza tiene, cumca temerile lui
nátony in privint'a delegatiloru minis-
li — potu sé fia intemeiate, dar crede
cestu réu numai asiá se pote vindecá,
deputatii voru primá atare insarcinare
reirea si cu permissiunea camerei. La
siunile lui Madarász observa, ca d'in-
inca a studiatu principiile constitutio-
dar nu tiene de inconvenientu, daca
trii sunt deputati; ba dupa parerea lui
septulu parlamentariu adduce cu sine,
ministrii sé aiba dreptulu de a fi depu-
Tiene de necessariu mai departe, ca sé
in camera si cáte unu secretariu de
a. In privint'a acest'a accepta propu-
a lui Csernátony, care convine cu in-

teniunea comisiunei. Nu i-ar placé, ca sé
se essageredie cestiunea acest'a, pentru ca
in urma au numai omenii cei avuti, au de
acei-a voru fi deputati, cari altmintrea nu
si-potu procurá acei 5 fl. pre dí (Riseto).
Deci profesoriloru de la universitate, pre-
cum si directoriloru institutelor regnico-
lare — de si nu potu fi de facia totde-
un'a la siedintia, decátu pote la acelle, ce
se tienu de specialitatea loru — nu li-se
pote denegá dreptulu de deputatu. Cátu pen-
tru membrii consiliului edilitatii publ. in-
semna, — ca in proieptu se dice „pre-
siedintele séu vpres.“ asiá dara ambii nu
potu fi deputati; oratorele inse tiene a fi
necessariu ca cutarele dintre ei sé fia depu-
tatu, pentru ca se votéza summe conside-
rabile pentru scopurile acellui institutu. In
urma dechiara ca primesce proieptulu firesce
cu emendamintele amintite.

A. Pulszky dice ca necaiurea nu es-
siste legea de incompatibilitate atátu de
stricta pentru officianti si atátu de favori-
bile pentru omenii de la commerciu séu de
la comunicatiune, ca si cum este acest'a.
Mai departe amintindu defectele proieptu-
lui opinedia ca sé se retramitta la comiss.
centr. pentru deliberare mai profunda si
prelucrare.

Simonyi tiene de lipsa ca ministrii
sé fia membri camerei, dar acest'a nu stá
si pentru secretarii de statu. — De altmin-
trea ellu nu este in contr'a allegerei loru,
ar dori numai ca. daca ministriulu va fi
alescu in camer'a deputatiloru, atunci secre-
tariulu de statu sé fia numitu d'entre mem-
bri camerei boieriloru; séu vice versa. Ar
dori apoi sé se preciseze bine, ca ce se in-
tiellege sub numirea de institutiuni regni-
colare. Nu tiene de necessaria exceptiunea
pentru membri consiliului de edilitate si de
instruct. publ. séu acellui sanitariu, pre candu
de alta parte dorcesc, ca professorii de la uni-
versitate sé pota fi allessi deputati.

Gorove observa loi Pulszky, ca ar-
gumentulu lui, ca in Angli'a mai multi
functionari sunt deputati decátu la noi —
dupa primirea proieptului din cestiune — se
pote applicá la independenti'a deputatiloru,
dar comiss. centr. prin proieptulu seu, tien-
tesce nu numai la independentia, ci si la
aceea, ca deputatulu sé pota dispune liberu
de tempulu séu. Observatiunile lui Tisza le
véde a fi nimerite éra alle lui Irányi si
Pulszky, fiindu gsesite cere sé se respinga.

Paczolay intréba de Tisza, ca fostulu
min. resb. Kuhn si actualulu Koller, precum
Fehérváry nu sunt ore acestia in servitiu
activu? Daca acesti-a potu fi ministri séu
secretari de statu, cine va assecurá camer'a
ca nu va fi si la noi min. séu secret. unu
honvedu in servitiu activu. De órace casulu
acestu-a pote sé obvenia, dorcesc ca §. sé
se retramitta la comiss. centr. pentru a se
formulá de nou. Lui Gorove amintesc, ca nu
e vorb'a despre aceea, ca functionarii sé nu
pota fi allessi, ca-ci li stá in voia a alle-
gare intre doue posturi, oratorele intréba, ca li-
bertatea acest'a fi va óre spre binele tierrei.
D'insulu se indoiesce. In fine dechiara ca
primesce propunerea lui Pulszky.

Punendu-se §. 1. la votu, punctele b)
si g) se primescu dupa modificárele lui
Csernátony si C. Tisza, éra celledalte fara
observatiune.

Siedintia se redica la 1 óra 50 m. d. m.

Sinc'a-vechia, 17. Iuniu 1874.

In interessulu scolei respectivu a cultu-
rei romane sunteti rogatu Die Red. a da
locu in colonele pretiuitului diariu ce redi-
geti, — decurgerei essamenului de véra tien-
ntu in 14. Iun. cu scolarii si scolaritiele
din Commun'a susamentita.

Dupa finirea cultulu divinú On. D.
preutu facú cunoscutu toturoru celloru de
facia tienerea essamenului si-i rogá ca sé
participe la acellu-a-si. Timpulu dupa st'a
liturgia se plini cu pregatirile necess. pen-
tru incaperea publicului. La 12 ore baetii
si baetele se assiediara in scaune, apoi ve-
nira numerosulu publicu atátu d'in locu cátu
si d'in vecinatate incátu implura baseric'a.
La 1 óre se incepu essaminulu sub presi-
diulu Rdiss. D. Vicariu allu Fagarasiului
Alessandru Micu care fu intempinat d'in
partea scolariiloru cu unu intreitu „bine si

venitu“. Dup'aceia s'a cantatu „Imperate ce-
rescu“. Apoi unu scolariu se adressá cátra
conscolari cu poesi'a „Veniti frati cu bucu-
curia adi essamenulu sé-lu dámu.“ etc. In-
trebarile d'in studie se fecera in urmatori'a
ordine: „Religiunea, Ist. bibl. limb'a ma-
terna cu celle tienetoria de ea, Computulu,
Geografia, Istori'a patriei, Ist. natur., Fisis'a
Economia si Gradinariatul, Limb'a magiara,
Limba germana, Cantulu.

Candu se puneau intrebarile d'in partea
domnului invetiariu primariu, scolarii pre
intrecute ridicau degetutiile prin care dau
semnu ca vreau a respunde ceea ce se potea
ceti si d'in facia fia carui-a. Respunsurile
scolariiloru erau atátu de prompte si corrocte
cátu au fostu admirati, luandu-se mai alessu
in consideratiune fraged'a loru etate, unii
abiá de 7—8 anni.

Inceptorii in man'a caroru-a s'au datu
cárti si tablitia numai pre la inceputulu lui
Februariu, scieau ceti correctu in A.-Beceda-
riu, probandu-se ori in ce chipu, scieau anali-
sá cuvintele descompunendu-le in elementele
loru si d'in contra. Cei d'in despart. supe-
riore le faceau sé te uimesci cu cetitulu
esteticu si analiticu erau in stare a inarrá
fia-care capu de lectura precum si a scote
invetiatura d'in ella, scieau spre mirarea
toturoru-a a explicá cuvintele celle mai grele
scrissu ortografice, dictate de cátra Dnu Vi-
cariu si altii. Dupa fia-care studiu se
cantá cáte o poesia potrivita. — Dupa essa-
mele d'in limb'a romana fiindu-cá a duratu
multu au urmatu paus'a; dupa care con-
tinuandu-se cu computulu mentale se dederá
respunsuri ne asteptate, — apoi d'in cellu
cu cifre copii cei mai marisiori, cari inca
abiá erau de 10—11 anni, resolviu ori ce
tema d'in celle patru specie atátu cu
numeri nenumiti, cátu si cu numiti si ada-
gerea, — substragerea cu frangeri pre-
cumu si mesurarea unui obiectu ori locu
ce are forma de patratu, paralelogram, ori
trianglu intrunu modu forte practicu. Asiu
cuprinde prea multu spaciú candu asi in-
sirá respunsurile d'in fia care studiu, pen-
tru aceea me marginescu a spune ca progresu-
sulu preste totu au fostu cátu se pote de im-
bucuratori. Dupa finirea studiiloru unu sco-
lariu suindu-se pre unu scaunu vorbi despre
necessitatea de a ambá fetitiile la scola.
Altulu tienu vorbire indreptata cátra intregu
publiculu. Allu treile vorbira de despartire
cátra conscolari, tote bine potrivite. Finindu
baetii, dlu invetiariu primariu Ioanne
Popu multumí lui Dnedieu pentru ajuto-
riulu capetatu, multumí parintiloru ca-
ce si-au datu copii la scola, multumí senatului
scol. pentru man'a de ajutoriu de preste annu
si in fine Rdiss. lui Dnu Vicariu pentru
nepegetarea a participá la essamenu. Dupa
care Rdiss. D. Vicariu se adressá cátra in-
tregu publiculu si le vorbi despre lips'a
scoleroru, dovedindu-le cu documinte si
essemple viue etc. in fine espresse buccu-
ria ce o simte pentru prestatiunile facute,
multumí demniloru invetiatori pentru stra-
denia cea mare, laudá si animá pre paren-
tii prunciloru si pre scolari, si multumí se-
natului scol. pentru implenirea chiamarei
salle. — La acesta vorbire respunde Dl.
Preutu locale Nicolau Raicu. Dupa ce s'a
premiatu toti scolarii si scolaritiele a mesu-
ratu meritului, Rdiss. Dnu Vicariu essíndu
din S. beser. fu salutatu de nou, demnulu
invetiariu Ioane Popu tienu vorbire cátra
copii atátu de patrudietoria cátu storse la
crime d'in ochii celloru de facia, apoi can-
tandu-se poesi'a: „frati romani“ etc. scola-
rii fusera dimissi a casa. Priméscá zelosii
si demnii nostri invetiatori specialminte
cellu primariu Ioane Popu multumit'a si
recunoscintia integului publicu ce a assis-
tatu la acellu essamenu si in parte a popo-
reniloru d'in Sinc'a-Vechia, cari lu iubescu
si stiméza d'in anima si aru dori sé edifice
multi anni in mediuloculu loru. Fia ce a sé
avemu multi invetiatori de acesti-a, atunci ne
vomu ajunge scopulu.

Pentru parintii scolariiloru
unulu dintre assistenti.

VARIETATI.

(Gener. Garibaldi.) Diariulu
angl. „Times“ publica unu estrassu
d'intr'una epistola privata, prin care i-se

impartesiesce, ca eroulu Italiei este atátu
de bolnavu cátu neci penn'a nu pote
tiené in mana seau a-si miscá braciulu.
Nu pote sé-si duca mancaru la gura si
preste totu nu se pote miscá de felu. A
fara de intimii séi amici nu primesce
pre nimeni.

(Garibaldi s'a nascutu in 4 Jul. 1807.
prin urmare preste 8 dille este de 67 anni
trecutu, — betranetiloru a se adauge vie-
tia lui cea agitata si ran'a ce o capetá pe-
tiora la Aspromonte.)

© Diariulu „Romanulu“ publica unu
faptu ce onora assemene pre constructorulu
callei ferrate Jassi-Unghieni D. Grigoriu
Eliadu si pre ministriulu lucrariiloru pu-
bliche D. Giorgiu Cantacuzinu. Mi-
nistriulu adeca, cu occasiunea cercetarii salle
pre nou'a linia, intrebá: ce nume porta
locomobilele? I-se respunde, ca porta nu-
mele constructoriloru straini, disse Conta-
cuzinu, — dar sunt fericitu d'a-lu autorisá,
fiindu ca e vorb'a de unu romanu, care au
datu fericitulu essemplu de una lucrare de
atát'a importantia, facuta si terminata prin
industria si capitaliele pamentene.

(Incendiu in Braila). — La 7 si
8 curentu, Brail'a fu pred'a unui incendiu
terribile. Éeca perderile ce au incercatu di-
feritele societati de asiguraré: „Dacia“ 180
mii lei; „Fenicea“ 180 mii; „Romania“
129—200: Azienda assicuratrice“ 70 mii.
„Cov.“

(Celle 6 mai mari vase cu abu-
re d'in lume.) I. „Great-Eastern“ allu
companiei international Telegraph con-
struction and maintenance, lungu de 648
petiore si largu 71. — II. „City of Pekin“
de currendu pornitu pre fluviulu Delaware,
allu companiei Pacific Mail steamship,
lungu de 424 petiore si largu de 48. — III.
„Liguria“ — allu companiei Pacific steam
navigation, lungu de 460 petiore si largu
de 45. — IV. „Britania“ allu companiei
White star Line, lungu de 455 petiore si
largu de 45. — V. „City of Richmond“ allu
companiei Inman Line, lungu de 453 si ju-
metate petiore si largu de 43. — VI. „Bothe-
ma“ allu companiei Cunard, lungu de 425
petiore si largu de 42 si jumetate. Puse
dupa alt'a, acéste leviatane ar' occupá 2590
petiore englese.

(Pentru congressulu serbescu)
se mai allessera urmatorii dep. In dieces'a
Versietului Svetozaru Casapinovicu, Camenio
Ivanovicu, Iovanu Pavloviciu, Majorulu cav.
Stefanovicu, possess. Despinciu, comercian-
tele Bradvanovicu, notariulu Iorgovicu.
Protopopulu Zsivovicu, prot. Lazaru Ste-
fanovicu, preutulu G. Mandroviciu. In ur-
bea Versietului nu se incepu allegerea. In
archi-dieces'a Carlovetului: in Rum'a preut.
I. Ioanovicu si adv. S. Cresticiu, in Essegu
Vas'a Giurgevicu si preut. M. Nebudeviciu
in dieces'a Pacratului: in Gradic'a: Iustinu
Cusevicu si preut. Ciupovicu; in cerculu
Temisioru archimandritulu Zsivovicu; in
cerc. Traiov'a: comerc. Brancovicu si in
cerc. Chichindei-mare adv. Radovicu.

* * Imeneu. In a trei-a dí a Rosale-
loru romanesce a c. D. Simconu Beu,
subforsteru in Mediasiu, a serbatu cunui'a
sa cu ambila Dsiora Maria V. Bar-
cianu din Sabesiu. (Ardealu).

(Tenerimea rom.) din A. Juli'a a
infintiatu o societate rom. de lectura „Con-
cordia“.

* In 24 Jun. regimentulu rom. Baden
din A. Juli'a serbá a opt'a aniversaria a
crancenei lupte in gloriose invingeri de la
Custozza in an. 1866.

Bibliografia. A essitu de suptu si se
afia de vendiare pre la librerie:

„Reflessiuni asupra educatiunii prime
epoce d'in vietia omului, de I. Opranu. Pre-
titulu 1 leu.

„Un'a monstra de istoria critica“ de d.
I. C. Massimu. Pretiulu 50. bani.

„Istoria Revolutiunii romane de la 1821.“
editata de D. G. Chitiu, deputatulu Craiovei
cartea se imparte in doue volume din cari
unulu contine numai acte justificative, acte
importante si inedite. — Are inca portretulu
lui Tudoru Vladimirescu, si doue fac-
simile, un'a a scripturei lui Tudoru si a scrip-

turei lui Ilarionu Episcopulu, cosiliarulu intimu allu lui Tudoru. — Pretiulu ambeloru volume 10 lei, la librariile Socecu, Danielupola si Ioannide.

Invitatie

Doritorii de a participa la adunarea generale a Asociatiunei Transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului rom. ce se va tiené la 10 Augustu, st. n. 1874. in Dev'a, sunt rogati a se insinua pana la 25. Iuliu a. c. la subscrisulu.

Facia cu restringerea localitatiloru si impregiarile locali pentru cei ne insinuati nu se voru poté luá ingrigiri.

Dev'a 7 Iuniu 1874.

Presedintele comitetulu arrangiatoriu.

Antoniu Schiau

Conchiamare.

Membri comitetulu centralu a reuniunei polit. nat. a romaniloru d'in comitatulu Aradului, sunt chiamati, la siedintia ordinaria, carea se va tiené in diu'a premergatoria congregatiunei comitatense in 6 Iuliu st. n. dupa mediadi la 5 ore in localitatea indatinata.

Aradu in 27. Juniu s. n. 1884.

Demetriu Bonciu pres.

Annunciu.

Essamele la scol'a principale elementare romana d'in Lapusiulu ung. se voru tiené in díllele de 11 si 12 Iuliu, a. c. Lapusiu-ung. 26. Jun. 1874.

Directiunea scoléi.

Sciri mai noue.

Vienn'a, 27. jun. Mareducele Constantin Nicolaeviciu cu deputatiune rusesca milit. sosí aici la 3³/₄ ore d. amedia-di; la gara fu salutat forte cordialu de imperatulu Franciscu Iosifu, Aducele Albrecht si Vihelmu imbraccati in uniforma rusesca; la primire assistara capeteniele autoritatiloru civ. si milit. Solulu Russei cu intregu personalulu sollei si publicu numerosu accursu spre intempinare. Dupa presenta-

rea reciproca a suiteloru si revist'a centurie de onore, a carei capella intona imnulu pop. rusescu, ospetii fusera condussi la Schönbrunn.

Madridu. 26. Jun. 10,000 Carlisti au fostu batuti de 5000 Republicanu langa Chelv'a.

Constantinopole. 27. Jun. Aici se semí eri cutremuru de pamentu destullu de violinte, care inse nu causá daune.

Vienn'a 20 jun. La prandiulu de eri intru onorea mareducelu Constantinu, Imp. Franc. Ios. inchiná: „pentru senetatea scumpului meu amicu a imperatulu Russei, pentru senetatea bravei armate si flotei rusesce si a ilustrulu ei mareadmiralu, pre carele avemu fericeira a-lu vedé asta-di in mediulocu nostru!“ — Mareducele multimi reinchinandu in numele imperatulu rusescu a armatei russ. si a ordinei stlu Giorgiu terminandu cu aceste cuvinte „Ddieu sa aiba in a sa padia si se tiena pre M. V. si pre credintios'a-ve armata! — Mducele pleca asta-di spre Varsivi'a.

Fulda, 29. jun. Confer. epploru tramisse eri propuneri reconciliatrice la Berlin, de la respunsu va depinde se se emitta pastoralare seu ba.

Paris, 29. jun. Comiss. de constitut. respinse cu 19 voturi contra 6 v. propunerea lui Perier, — numi una subcommissiune de trei membri: Daru, Lacombe si si Vertavou pentru elaborea unei base de constitutiune, pana Mercuri-a viit se crede cá subcomiss. va propune organizarea septenatulu personale. — Depesie Carlistiche anuncie invingere deplina asupra republicaniloru. In batalia cadiura afara de marescalculu Conci'a multime de officiaru republicanu.

Revist'a comerciala si economica.

B.—Pest'a. 30 jun. Timpulu este cátu se pote de priintiosu semenatureloru, aspectele agricultoriloru sunt imbucuratorie si de nu se va intempra vre una calamitate elementare, secerisiulu preste totu va fi bunu si mai in multe locuri ecacellinta. Semenaturele de erna voru da recolta mai buna deum sperá in Maiu, candu frigulu inspaimentasse lumea si ceea ce va lipsi in cantitate se va suplini prin calitate. Semenaturele de vera promittu fára osebire, recolta abundante. Calletori sositi d'in Transilvani'a spunu cá vegatiune mai lussuriosa decátu estu annu de multu n'a fostu acolo si cá preste totu semenaturele sunt mai frumoase decátu in

Ungari'a, unde inca de si paiulu este micu granele sunt dese si bine desvoltate. — Reporturile consuliloru austriaci d'in Romani'a spunu cá semenaturele acolo sunt „brilliante“ ippissima verba. Sè dee Ddieu, preste totu abundantia dupa atata lipsa. Schimbarele atmosferice subite de la caldura excesiva la recore sentibile sunt urmarea ploiloru abundante si in une locuri cu grandina ce lauda Diu este prea-locale asiá se scrie a fi grandinatu la Sabiu si in unele parti alle Ungariei si Austriei. In Romani'a inca, dupa „Press'a“ in judetiulu Petr'a (nomen et omen) au cadiutu petra (grandina) de marime straordenaria, ca de 50—70 grame bucat'a. In celle mai multe districte alle Romaniei timpulu este totu a ploi, a inse cz veniu la timpulu assecura abundante recolta de grau si crescerea porumbulu. — Aici in Bpest'a inca au ploatu domineca noptea si luni (29. jun.) si marti de s'au recoritu atmosfer'a cátu de bine. In giurulu Bpestei secerisiulu (ordiulu) s'au inceputu ici colodar preste totu au intardiatu estu-annu cu doue septemane.

Negotiarea graneloru. Economie cari pana acum se tieneau in reserva in urmarea aspectelor de secerisiu mannosu, incepura a carrá la terguri provisiunile de gráu, dar cu tote cá offeriau cu scadiementu de 30 cr. cumperatorii nu reflectau, pana in fine scadiendu-se pretiurile cu 50—60 cr. se fecere ore-si cari cumperatorie eu 6 fl 15 cr. bani si 6 fl. 20 marfa.

Secara. Cu scadiementu de 20—30 cr. nu se cumpera. Offerte in secara noua, cu 4 fl 10 cr. pana 4.12¹/₂ pundulu de Vienn'a nu se considera.

Ordíu. Magazinele sunt desiertate mai alesu in calitati mai bune. — Cumperatorii platescu 3 fl. 70—3 fl. 70 cr. greut. 72 puudi.

Porumbu (Cucurudiu) s'au carratu multu la tergu, dar nu se cerca. Pretiulu 4 fl. 25. — Pre termini pretiulu schimbatiu asiá pre Jul.—Aug. la inceputu cu 4.40, apoi cu 4.20 — pre Aug.—Sept. cu 4.60 cellu de Banatu. — éra cellu de Romani'a pre Jul.—Aug. cu 4.25 bani si marfa.

Ovesu, cu 2 fl. 80 c. pre termini de tompa 1 fl. 93 c. — 1 fl. 98, loco Arrabon'a.

Farina. Pretiulu in favorea cumperatoriloru. Centenariulu de Vienn'a, cu saccu cu totu, la gara seu loculu debarcarii bastimenteloru iu Bpest'a

0	1	2	3	4	5	6
15.30,	14.80,	14.30,	13.70,	12.70,	11.70,	10.60,
— 10.20, 9.70, 9.20, etc. v. a. Taritiiele fine 3 fl. 80 c., mai grobe cu 3.10.						

Tergulu de lana, care aici se cepu Sambet'a tr. este slabu. Lan'a pe nata 100—112, de pannura 115—140, c mai buna de Tis'a 82—84, centenariulu Lana spelata petru fabrica 145—180. C.

Porcii (rimatori) unguresci de 350—400 pdi cu 36¹/₂—37¹/₂ cr. Serbi de 350—320 pdi, cu 36—87 cr. Cucur diulu, efectivu 4.35, bani g. Cent. de va

Untura de porcu. marfa d'in l 41—42 fara si 43—44 fl cu vasulu, am cana, cat. prima, 38—39 fl Cent.

Clissa (lardu) 38—39 fl. affum 39—41 fl. americana, clissa da spinare 35 floreni.

Séulu 25—26 fl. Prune. D'in Bosni'a (pre Sept.—0 cu 16 fl. in vase, pre Nov. 15 fl. 50, serbesci cu 15 fl. offerite.

Miere de prune, vechia cu 1 noua nu s'au negociatu inca.

Petra de cinu, 33 fl. cent. calit. cu 27—29 fl.

Rapitia vechia, 11³/₄ fl., la gara. Oleiu de rapitia 20—21 fl.

Miere de faguri 21—22 fl. albu 23—23¹/₂.

Cera, de Rosnari'a 84—85 fl. c mai buna 93—95 fl. de Slavoni'a 97 fl.

Spiritu, metoda noua 58 cr. de chila (trevere) 63 cr.

Legume (pastai): fasole 6.25, de vama, marere, linte lipsece, — mentia de canepa 4 fl. per 60 pdi de Macu 13 fl, venetu cu 15 fl. mesur'a.

Ardeiu (piperusca) cal. prima, 58 fl. cal. inf. cu 36—38 fl. turcesca 48 fl. cent. in coge 76—78 fl.

Cleiu pentru mesari (templari) — 31 floreni.

Gogosie (gonge) de stegiaru 15 fl. cubululu, cal. media, 12¹/₂ fl. cub, besci vechie 12 fl.

Pelle lucrata. De talpa. de 35—40 pdi, cu 100—102 fl, — tertie, g 18—20 pdi cu 103—105 fl, — pelli de cal. prima 115—118 fl. — anglesci, 84—86 fl. cent. Pellile de vacca se mai multi argasite, celle de 11—13 pdi 145—155 fl. Pelli de vitiellu, de stru calit. mod. 245—255 fl. Saffian (de oue) usiore 95—100 fl. grelle (de 12 pdi) 112—115 fl. — de caciule, 105 fl, pelli de mnei 105—110 fl. cent.

ALESSANDRU ROMAN

Propriet., edit. si red. respundiet.

Communicatiunea pre callile ferrate ung.

Callea ferr. i. r. priv. a statulu.

Trenuri accelerate Vienn'a-Pest'a.

Vienn'a, pleca	3.15 a. m.	Dupa m. la 11.— ser'a
Pest'a, sosesece	10.05 "	6.35 dem.

Pest'a-Vienn'a.

Pest'a, pleca	7.50 dem.	2.25 d. m.
Vienn'a sosesece	2.12 d. m.	9.29 ser'a.

Trenuri accelerate sub statiunea vaporeloru accelerate.

Vienn'a-Baziasu. Baziasu-Vienn'a.

Luni si Vineri	Luni si Vineri
Vienn'a, pleca	3.15 n. m.
Baziasu pleca	6.05 ser'a
Bpest'a "	10.30 ser'a
Timisior'a "	10.07 "
Czegled "	12.02 dem.
Szegedin "	1.41 d. m.
Szegedin "	2.47 "
Czegled "	4.36 "
Timisior'a "	5.19 "
Bpest'a "	7.50 "
Baziasu, sosesece	8.46 "
Vienn'a sos.	2.12 d. m.

Trenuri de persone Vienn'a-Baziasu.

Vienn'a	plec.	8.45 dem.	8.20 ser'a
Posoniu	"	11.13 "	11.08 "
Érsek-Ujvár	"	2.21 "	2.14 "
Pest'a	sosesece	5.56 "	6.08 "
Pest'a	pleca	6.57 ser'a	7.05 "
Czegled	"	9.33 "	9.35 "
Szegedin	"	1.31 noptea	1.41 "
Timisior'a	"	9.15 "	5.30 "
Baziasu sosesece	"	8.46 dem.	10.29 ser'a

Baziasu-Vienn'a.

Baziasu	plec.	6.05 ser'a	3.30 dem
Timisior'a	"	10.38 "	9.17 "
Szegedin	"	1.57 noptea	1.16 d. m.
Czegled	"	5.49 dem.	5.23 "
Pest'a	sos.	8.12 "	7.49 "
Pest'a	plec.	9.15 "	9.25 ser'a
Érsek-Ujvár	"	1.21 d. m.	1.11 noptea
Posoniu	"	4.23 "	4.20 dem.
Vienn'a	sos.	6.09 ser'a	6.03 "

Trenuri directe call. ferr. de Tisza.

Pest'a-Czegled. Pest'a-Czegled

Pest'a, pl. 6.28 so.	7.30 d.	Czegled pl.	8.19 d.	6.40 s.
Czegledso.	8.33 "	9.48 "	Pest'a so.	10.45 "
				8.31 "

Trenuri mestecate

Vienn'a-Posoniu. Posoniu-Vienn'a.

Vienn'a pleca	4.30 d. m.	Posoniu	plec. 7.30
Posoniu sos.	7.02 ser'a	Vienn'a	sos. 9.06

Callea ferr. de Tis'a.

Pest'a-Cassovi'a.

Pest'a pleca	7.30 dem.	6.18 ser'a
Czegled "	10.18 a. m.	9.18 "
Szolnok "	11.22 "	10.26 noptea
P.-Ladány "	2.— d. m.	1.52 "
Debrecen "	3.51 "	3.30 dem. sos.
Miskolcz "	11.51 ser'a	1.50 d. m. plec.
Cassovi'a sos.	11.51 noptea	6.— ser'a "
		11.43 a. m.

Cassovi'a-Pest'a.

Cassov'a plec.	5.— dem.	9.20 a. m.	6.01 ser'a
Miskolciu "	7.42 "	1.41 d. m. sos.	9.34 ser.
Debrecen "	12.23 d. m.	10.12 noptea pl.	3.25 d. m.
P.-Ladány "	2.24 "	12.22 "	6.26 4
Szolnoc "	4.54 "	4.40 dem. "	12.14 "
Czegled "	5.49 "	5.49 "	sos. 1.49 "
Pest'a "	sos.	8.31 ser'a	8.45 "

Pest'a-Aradu-Timisiora.

Pest'a pleca	7.30 dem.	6.26 ser'a
Czegled "	10.18 a. m.	9.08 "
Szolnoc "	11.12 "	10.15 "
Ciab'a "	2.01 d. m.	2.55 dem.
Aradu "	3.51 "	6.— "
Timisior'a "	sos.	5.40 "
		5.36 "

Timisior'a-Aradu-Pest'a.

Timisior'a pleca	10.37 a. m.	6.20 d. m.
Aradu "	12.36 d. m.	9.16 ser'a
		6.20 dem

Ciab'a "	2.10 "	11.42 nopt.	10.42 a. m.
Szolnoc "	4.54 "	4.24 dem.	5.34 d. m.
Czegled "	5.39 "	5.59 "	s. 6.29 ser'a
Pest'a "	sos.	8.31 ser'a	8.05 "

Pest'a-Oradeamare.

Pest'a pleca	7.30 dem.	6.26 ser'a
P.-Ladány "	2.35 d. m.	2.10 noptea
Oradea-mare "	sos. 4.47 "	5.21 dem.

Oradeamare-Pest'a.

Oradeamare pleca	11.22 a. m.	9.— ser'a
P.-Ladány "	1.23 d. m.	11.45 ndptea
Pest'a "	sos.	8.31 ser'a
		8.45 dem.

Callea ferr. I. Transilvana.

Aradu-Alb'a-Jul'a.

Aradu pleca	4.16 d. m.	6.20 dem.
Semer'a (Piski)	12.18 noptea	2.05 d. m.
Alb'a-Jul'a sos.	2.55 "	4.01 "

Alb'a-Jul'a-Aradu.

Alb'a-Jul'a pleca	12.53 noptea	10.— a. m.
Semer'a "	3.45 "	12.43 d. m.
Aradu "	sos.	5.46 dem.
		8.02 "

Semer'a-Petrosieni. Petrosieni-Semer'a.

Semer'a pleca	2.55 d. m.	Petrosieni	plec. 7.10 dem
Petrosieni "	sos.	7.12 "	Semer'a "
			sos. 11.52 a. m.

Callea ferr. Nord-Ostica.

Debrecen-M.-Sziget.

Debrecen plec.	4.12 d. m.	4.— noptea
Satunare "	sos.	9.33 ser'a
Királyháza "	12.31 nopt.	10.03 a. m.
M.-Sziget "	5.26 dem.	1.48 d. m.

M.-Sziget-Debrecen.

M.-Sziget plec.	8.24 ser'a	11.31 a. m.
Satunare "	sos.	5.45 dem.
Debrecen "	11.50 a. m.	9.07 ser'a.

Callea ferr. ung. resariteana.

Oradea-Mare-Brassieu.

Oradea-mare pl.	5.07 d. m.	6.18 dem.
Ciusiu "	11.21 se. s.	3.08 d. m. pl.
Cociardu "	2.54 opte	" 1.30 "
Teisuiu "	4.26 "	" 4.30 "
Blasiu "	5.21 "	" 6.00 "
Mediasiu "	7.01 "	" 11.30 "
Segisiora "	8.26 "	" 6.10 "
Brassieu "	1.30 d. m.	

Brassieu-Oradeamare.

Brassieu pleca	2.10 d. m.	7.30 ser'a
Segisior'a "	7.15 ser'a	8.03 "
Mediasiu "	8.38 "	5.23 dem.
Blasiu "	10.20 noptea	7.54 "
Teisuiu "	10.36 "	9.50 "
Cociardu "	1.12 "	12.42 d. m.
Ciusiu "	4.45 d. sis.	4.40 "
Oradeamare "	sos.	10.55 a. m.
		sos. 8.31 "

Cociardu-M.-Osiorheiu.

Cociardu plec.	3.20 dem.	M.-Osiorheiu	pl. 10.00
M.-Osiorheiu "	sos.	5.45 "	Cociardu "
			sos. 12.30 "

Copsi'a-Sabiu.

Copsi'a pleca	6.55 dem.	9.40 ser'a
Sabiu "	sos.	9.05 a. m.
		11.40 noptea

Sabiu-Copsi'a (Kiskapus).

Sabiu pleca	6.40 r. m.	3.40 dem.
Copsi'a "	sos.	7.50 ser'a
		6.35 "

Alba-Jul'a-Teisuiu.

A.-Jul'a pleca	10.10 ser'a	1.25 noptea
Teisuiu "	sos.	10.50 "
		2.05 "
		8.49 "

Teisuiu-Alba-Jul'a.

Teisuiu pleca	9.05 a. m.	4.10 d. m.
A.-Jul'a "	sos.	9.45 "
		4.50 "
		12.26 "